

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 14

DOM
2014-04-10
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
7107-14

SÖKANDE

Nils Bengtssons Byggnads AB, 556155-0178
Flygfältsgatan 2 D
128 30 Skarpnäck

Ombud: Advokat Madeleine Sifvert
Advokatfirman Nova
Box 55996
102 16 Stockholm

MOTPART

Locum AB, 556438-7909
Box 17201
104 62 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2014-04-11	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Nils Bengtsson Byggnads AB:s ansökan och förordnar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 472889

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

Locum AB (Locum) genomför en upphandling av entreprenadkontrakt för utförandeentreprenad avseende ombyggnad av akutvårdsavdelning. Av tilldelningsbeslutet framgår att anbud från Heving och Hägglunds Byggnads AB antagits.

Nils Bengtsson Byggnads AB (NBB) yrkar, såsom talan slutligen utformats, att upphandlingen ska göras om. Till stöd yrkandet anför NBB i huvudsak följande. Under anbudstiden har Locum upprättat ett reviderat anbudsformulär som inte närmare presenterats för anbudsgivarna. Det har inte heller förekommit några aviseringar om att formuläret innehåller nya och strängare skall-krav. De skall-krav som lagts till i anbudsformulär nr 2 uppfyller således inte LOU:s krav på transparens. Bristerna i transparens har slagit olika mot anbudsgivarna beroende på vem som har haft "turen" respektive "oturen" på sin sida. Locum har vid utvärderingen beslutat att förkasta anbudet från NBB på grund av att bolaget lämnat anbud på formulär nr 1 och därmed följt kraven i formulär nr 1 när det gäller uppdragsvolym. Anbudet från vinnande anbudsgivare har dock utvärderats av Locum, trots att det lämnats på formulär nr 1 och inte på formulär nr 2, eftersom Heving (ovetande om nya skall-krav) haft "turen" på sin sida och valt referensuppdrag med uppdragsvolymen 15 mkr. Hevings anbud uppfyller dock inte kravet på att procentpåslag på material, varor, och övriga hjälpmedel enbart får förekomma i ett led. Hevings brister i denna del har Locum dock bortsett från. Locum har brutit mot likabehandlingsprincipen. NBB har lämnat det lägsta priset och det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet i upphandlingen. NBB har således lidit skada genom att gå miste om kontraktet. Vidare hade NBB valt att uppge något annat referensuppdrag med volymer om 15 mkr eller mer, om det stått klart för NBB att detta efterfrågades av Locum. Det innebär att Locums brott mot LOU i vart fall har inverkat negativt på NBB:s möjligheter att lämna sitt mest konkurrenskraftiga anbud.

Locum medger att upphandlingen ska göras om och uppger bl.a. följande. Det anbudsformulär som annonserades den 10 februari 2014 ersattes med ett reviderat anbudsformulär den 19 februari 2014. Det reviderade anbudsformuläret innebar ändringar i två avseenden. Den ena ändringen var att ska-krav på referensuppdrag avseende "motsvarande uppdragsvolym" ändrades till att istället vara "15 mkr eller mer", vilket innebar att ska-kravet på referensuppdrag utökades med 4 mkr. Den andra ändringen var att regleringen för procentpåslag för "Material och varor" endast medges mellan beställare och generalentreprenör även skulle gälla för "Övriga hjälpmedel". Genom att ändra anbudsformuläret har **Locum**, i strid med likabehandlings- och transparensprincipen väsentligt förändrat förutsättningarna för att lämna anbud. Två anbud har lämnats in med det första anbudsformuläret och två anbud med det senare reviderade anbudsformuläret. Till följd av detta har anbuden lämnats utifrån olika förutsättningar och är därmed inte jämförbara med varandra. Då felet härrör till det konkurrensutsättande skedet bör upphandlingen göras om. Förutom att anbudsgivarna har använt olika anbudsformulär med däri olika ska-krav finns det dessutom risk för att potentiella anbudsgivare avstått från att lämna anbud till följd av ska-kravens ursprungliga lydelse, men som, om sådan potentiell anbudsgivare haft kännedom om ska-kravens slutliga utformning hade varit intresserade av att lämna anbud. Av rättspraxis framgår att upphandlingen i dessa fall ska avbrytas och annonseras på nytt.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

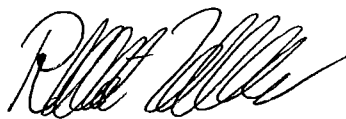
I LOU saknas såväl detaljerade regler för hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat som bestämmelser om ändring, förtydligande och komplettering av förfrågningsunderlag. För att anbudsgivare ska ges samma förutsättningar för anbudsgivning måste ett förfrågningsunderlag vara klart och tydligt samt innehålla samtliga krav som upphandlande myndighet ställer. En upphandlande enhet är inte förhindrad att vidta vissa ändringar av förfrågningsunderlaget under förutsättning att detta inte medför väsentliga

förändringar i förhållande till det ursprungliga förfrågningsunderlaget. Ändringar av skall-krav ska dock normalt ses som en väsentlig förändring. För att upphandlande myndighet ska tillgodose likabehandlings- och öppenhetsprincipen måste upphandlande myndighet vid väsentliga ändringar av förfrågningsunderlaget formellt avbryta den pågående upphandlingen och påbörja en ny upphandling (se t.ex. Kammarrätten i Göteborg i mål 1132-10 den 2 juni 2010 och Kammarrätten i Jönköpings dom i mål 1706-10 den 11 oktober 2010).

Förvaltningsrätten finner i likhet med parterna att ett fel begåtts i upphandlingen. Det reviderade anbudsformuläret är att bedöma som en väsentlig förändring av förfrågningsunderlaget. Ändringen strider mot likabehandlings- och transparensprincipen i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Förfrågningsunderlagets brist i detta avseende har medfört att NBB har lidit eller i vart fall riskerat att lida skada. Den brist som konstaterats får anses ha påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede och upphandlingen ska därför göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU)

Robert Johansson

Rådman

Föredragande har varit Kajsa Barsk.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.